

perjantai 4.7.2025
aattoseurat klo 18.00
Veli-Pekka Hänninen

Nousin kerran junaan Jyväskylän asemalta. Pian lähdön jälkeen konduktööri kuulutti: ”Tämä on pikajuna 125 Tampereen kautta Helsinkiin, jonne saavumme 14.50. Siis aikataulun mukaan. Jos menee niin kuin VR:llä yleensä, niin pistäkää siihen vähintään tunti lisää.” Muuramen kohdalla tuli uusi tiedonanto: ”Junassa on ravintolavaunu, sieltä saa kitkerää kahvia ja kuivaa kanttä, jos kiinnostaa.”

Sama tiedotuslinja jatkui pitkän matkaa. Kun konduktööri tuli tarkastamaan lippuja, joku uskalsi kysyä syytä outoihin kuulutuksiin.

Mies kohotti kätensä tuuletukseen: ”VIIMEINEN TYÖPÄIVÄ ENNEN ELÄKETTÄ!”

Tämän herran kokemus vapaudesta, hänelle suotu armon vilahdus näyttäytyi tällä tavalla. Mikäs siinä. Ainakin hän vapautui vaatimuksesta pitää suuta soukalla ja laulaa sen lauluja, jonka leipää söi.

Kun sain kutsun tulla puhumaan näille avaran armon festivaaleille, niin jostakin syystä mielessäni alkoivat ensimmäisenä pyöriä Matteuksen evankeliumin jakeet:

He köyttävät kokoon raskaita ja hankalia taakkoja ja sälyttävät ne ihmisten kannettaviksi, mutta itse he eivät halua niitä sormellaankaan liikauttaa. Kaiken minkä tekevät he tekevät vain siksi, että heidät huomattaisiin.

Matteus oli kai liittynyt Facebookiin, koska hän osasi tiivistää olennaisimman siitä elämänmenosta, jonka sosiaalinen media on päällemme sälyttänyt. Hänellä ei ollut sanavarastossaan termejä moraaliposeeraus, hyvesignointi tai somekohu. Hän puhui leveistä raamatunlausekoteloista ja suurista viitantupsuista, joilla oli tarkoitus tehdä hajurakoa niihin, jotka eivät ole selvillä hyveellisen elämän koodeista; mitä nyt saa ostaa, sanoa ja ajatella.

En tiedä olisiko Matteus kerännyt päivityksellään tykkäyksiä somekupplassaan. Ja olisiko oppineiden ryhmissä ryhdytty raivokkaaseen vastahyökkäykseen ja maalitettu Matteus kavereineen ja spämmätty heidän postilaatikkonsa.

Avaran armon festivaalit kuulostavat kutsuvalta ja hoitavalta ajatukselta. Sellaiselta, jota maailma tarvitsee nyt kipeästi. Mutta samalla armon avaruus on räätöön ja loukkaava idea. Lyyriselle syntiselle, ihmiselle, jota riippuvuudet ja sokeus juoksuttavat, meidän on helpompi se suoda.

Mutta jos se pitäisi ulottaa eppisiin hirviöihin, niihin, jotka tekevät paha tietoisesti ja tahallisesti, jotka kylpevät vihassa ja ylemmyydessä, saattaa useimmilla mennä armon hanat kiinni. Näistä pirulaisistahan ei meillä nykyään tunnu olevan puutetta, mutta toisaalta ei niistä koskaan ole ollut. Me ajattelemme, että aika on nyt erityisen paha, mutta unohdamme, että aika on aina ollut paha.

Vanhan vitsin mukaan, jota jo etukäteen pyydän anteeksi länsinaapureiltamme, jotka ovat ihania ihmisiä, paitsi jääkiekkoilijat, Jeesus ei olisi voinut syntyä Ruotsissa, koska kolmen viisaan miehen löytyminen olisi ollut mahdoton tehtävä. Oli siinä joku muukin hankalasti löydettävä asia, mutta en nyt millään muista sitä...

Jostakin kai kertoo, että Kristus ei syntynyt 500 vuotta rauhan aikaa eläneessä hyväntahtoisessa demokratiassa, vaan yhdessä maailman pahimmista kriisipesäkkeistä, jossa enemmän kuin missään on puute armosta ja rakkaudesta. Siellä pahuus ei ollut vain hyvän poissaoloa, vaan tietoista ja tuhoavaa. Armon sanomaa ei osoitettu periaatteessa kilteille ja taivaskelpoisille, joskin hieman hairahtuneille ihmisille, vaan raadollisille, vihan kyllästämille, kunniaansa kouristuneille patologisille valehtelijoille ja murhaajille.

Viimeisten kolmen vuoden aikana mekin olemme astuneet pitkän askeleen kohti henkistä sotataloutta. Nuorena miehenä valitsin siviilipalveluksen, mutta tänään tervehdin tyytyväisyydellä jalkaväkimiinoja ja häpeän, että osallistuin 80-luvun neuvostovetoisiin rauhanmarsseihin. Takki kääntyi, niin että lepatus kuului. Välillä mietin, olinko pihalla silloin vai nyt.

"Battle tested", taisteluoloissa koeteltu, on korkeassa kurssissa, kun puhutaan aseista tai joukoista. Pasifismini ei todellakaan ollut battle tested senkään vertaa mitä nyt. Oliko se vain kukka hiuksissa, ihanne, jolla ei ole tekoa, kun iso joki tulvii.

Entä armon avaruus? Onko se battle tested sekään? Kaikella kunnioituksella Jumala, rajaton armo näitä ryökäleitä kohtaan olisi räpävitön ja rikollinen väärä.

Kuitenkin.

Jos otan tehtäväkseni piirtää Jumalan armolle omasta mielestäni soveliaat rajat, otan samalla tuomarin raskaan taakan päälleni.

Avara armo ei ole vain helppo ja myötäkarvaan silittävä käsi. Se ottaa meiltä pois sen position, josta voimme arvottaa ja tuomita toisia. Se riistää meiltä kaikki inhimilliset mittatikut ja keinot asettua toisten yläpuolelle. Ymmärryksemme ei riitä käsittämään armoa, sen pohjimmaisessa merkityksessä. Mutta yksi suurimpia Jumalan armon hedelmiä on, että vapaudumme tuomitsemisen taakasta. Hyvesignaloinnista, moraaliposeerauksesta, itseni pelastamisen illuusiosta, uskonnosta, jossa istun kuskin paikalla ja Jumalan kelpuutan enintään kartanlukijaksi.

Kyllä sen takia kannattaa jo festareita viettää.